

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

16 de Aquæ haustu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

debitum struere, per quem aqua relicto itinere transeat, *l. supra iter. 11. eod. tit.* ¶ Inno si aquam ex flumine publico per fundum meum vicinum flumini ducas, & flumen recesserit, non potest subsequi flumen seruitus: quia ei loco seruitus imposita non fit, quamuis is locus meus sit: subsequi tamen potest, si alluione ad fundum tuum accesserit, *l. hoc iure. 3. § si aquam, de aqua quoti. §* *str.* ¶ Aquæ ductus, ¶ seruitus ducendæ tantum aquæ est, vt dicitur *l. ferat ab hauustu aquæ seruitute. § Porro ¶ modi ducendi aquam* quales permitti sunt considerare oportet, nam plures sunt: dicuntur enim per riuos apertos & clausos, per subtractionem, per opera arcuata, per modulos, fistulas, *l. l. Fronti. in princip. l. de aqua duct. § in 2. euripos, tubos, digitos. l. Lucius, de seruit. rustic.* per formas, *l. 1. de aqua duct. lib. 11. C. & similia*, ad hauriendam & continendam aquam organa plura a Vitruuio *lib. 10. architect. c. 9. 10. 11. 12.* explicata, vt per tympanum, per rotam cum modiolis, *de hac in l. 2. com. predio. & castello, per rotam cum fistulis, per colem, per cthesibicam machinam.* Et apertius alibi idem Vitruuio *lib. 8. cap. 7. Ductus*, inquit, *aque, sunt generibus tribus: riuus per canales strictos, aut fistulis plumbeis: seu tubulis siccilibus. docetque construendi rationem. § Palladius lib. 9. de re rustica. c. 11. & hos & alium refert modum. Cum ducenda*, inquit, *est aqua, ducitur aut forma strictulis, id est, canali fabrica constante, aut plumbeis fistulis, aut canalibus ligneis, aut siccilibus tubis. ¶ Et res fistulis ¶ ducere recens inuentum fuerunt & aquæ ductus Romæ* *14. ex cocto latere, ea latitudine & altitudine, vt eques infidens equo per eos ire possit, Procopius l. 1. Paulo Iuriconsulto placuit in l. sp. prius, l. 17. § 1. de aqua pluua arcend. l. 1. § final. de riuis. lib. 43. P. tit. 20. non alias per lapidem aquam duci posse, nisi hoc in seruitute constituenda comprehensum sit: quia non consuetudinis sit, inquit, vt qui aquam habeat, per stratum lapidem ducat: illa autem que sepe in consuetudine esse solent, vt per fistulas aqua ducatur, etiam si nihil comprehensum in seruitute constituenda, fieri possent: ita tamen, vt nullum damnum domino fundi ex his detur. Sic is qui ius aquæ quotidianæ potest, dummodo ne fundum domino, aut aquarium riuilibus deterius faciat. l. 3. penult. de aqua quotid. & aff. l. Quintus Mutius, 15. de seruit. rustic. P. Et si aqua ducatur ab alio etiam supra eam alia aliqua per pontem, qui supra riuum factus sit, iure ducitur, dum inferiori riuo non noceatur. d. l. 3. § si de aqua quotid. ¶ Modus ¶ tamen ducendi electus sequendus erit. Nam si quis ex riuo tecto vsus, per apertum ducere velit: vel contra, qui ante apertum duxit, nunc tecto velit: interdicto ne quid in flumine publico ripæ eius fiat, tenetur, si modo hoc eius factum, in commodum aliquod circa accolentes afferat, l. 1. § si quis ex riuo ne quid in flumen publico. Simili modo si incile, quid incile, in l. 1. § incile, de riuis. lib. 43. P. tit. 20. ducat, vel alio loco faciat, vel si aliuum fluminis mutet: nec ex aperto riuo terrenum facere debet, nec ligninum seu lapideum, non attollere, non deprimerè, non dilatare, vel extendere, non operi aperiturum vel contra. l. 1. § fin. § l. 1. de riuis. P. Riuus autem, locus est per longitudinem depressus, quo aqua decurrat, d. l. 1. §. ais ergo, de riuis. ¶ Conceditur ¶ ductus aquæ non tantum præsentis & fluentis, sed etiam quærendæ & nondum inuentæ. l. Labeo, de seruit. rustic. prædior. l. penult. § final. si seruitus vni in P. l. ei fund. do, 19. de seruit. tit. generali. Olim ex capite seu ex fonte aquam ducere non erat permittum, hodie & inde seruitus constitui potest aquæ ducendæ. l. seruitus aquæ ducendæ, 9. de seruit. rustic. c. prædior. l. 1. §. hoc interd. l. 1. de aqua quotid. ¶ Et ¶ quamuis via, itinere actus, & aquæ ductus pars in obligationem deduci non possit, quia vsus eorum indiuisus sit l. via, 17. de seruit. lib. 8. P. tit. 1. tamen temporibus & modo vtendi, aqua & deductio eius diuisi potest remanente iure vtendi indiuiduo. l. 4. in princ. § 1. § si. § l. 5. de seruit. tit. generali. l. 2. § 1. § fin. de seruit. rustic. l. cum constet. 6. de aqua quotid. in P. Idem & in aquæ hauustu si aqua si sciens sit pluribus. Et si pluribus per eundem locum, aquæ ductu concessio, non conueniant inter se qui ius habent quomodo vtantur, possunt agere inter se communi diuidendo. l. 4. in fine, de aqua quotid. § est. vel vi debent alternis diebus, seu temporibus inter se præfinitis, l. cum constet, 5. de aqua quotid. Vnde ¶ sunt & aquarum diuisiones temporibus vt diurnarum vel nocturnarum aquarum, quia horis illis tantum quis aquam ducere possit. l. 2. de aqua quotid. l. si commune, § 1. quemadmodum seruitus amittitur, 4. § modum, § l. via, § 1. de seruit. tit. generali. Inde & dicta æstiuæ & quotidiana. l. de interd. 6. § r. i. tit. de aqua quotidiana & æstiuæ. Æstiuæ, quæ est, quæ æstate sola vti expedit, vel*

tantum conceditur, vel æstate tantum sui natura duci potest. Quotidiana, quæ assidue duci solet vel potest, vel æstiuo vel hyberno tempore. Ea quoque quotidiana, cuius seruitus intermissione temporis diuisa est, si perennis est. l. 1. §. duo autem, cum sequentibus. §. de aqua quotidian. ¶ Eo ¶ modo quo concessa est seruitus aquæ ducendæ, vtendum est, nec miscenda alia aqua, l. 1. §. item queritur, eod. eoque quo quis cepit vt, d. l. 1. §. illud, eod. Nam concessio aquæ ducendæ per fundum generaliter facta, vt & via, & itineris, & actus, quamlibet partem fundi habet ad vsu liberam: ciuili tamen modo, qui tacite in concessione venire videtur, vt nec per vineas, nec per villam ipsam hæc liceant, cum ea æque commode per alteram partem duci possit, & minori seruitus fundi detrimento: verum constituit, vt qua primum quis viam direxisset, ea ire agere deberet, neque amplius mutandæ potestatem haberet: licenti & riuum primo qualibet licuit ducere, si certus non fuenit locus, postea autem quam ductus est, non licet transferre. l. si cui simpliciter vsu, 9. de seruit. tit. generali, l. si mihi concesserit, 21. § l. si via, 26. de seruit. rustic. prædior. l. certo generi, §. si locus, eod. nisi in conuentione seruitutis id sit permittum nominatim, vt per quamlibet partem fundi ire, agere, ducere liceat, nihil enim prohi bet, subinde si velit mutare, l. nam satis, 6. §. ceteri, quemadmodum seruit. amitt. lib. 8. P. tit. 6. quia expressa conuentione tollit taciti legis interpretationem, l. 1. §. si conueniat, de pos. in P. l. fin. de pact. tempore. C. ¶ Itaque si quis alio modo quam permittum est, vel alio tempore interdicto vsus sit, prohibetur: vt contra si quis modo concessio & vsu continuo vtatur, & prohibetur vt, vel concessum reficere, interdicto quoque iuuatur de aqua quotidiana & æstiuæ, prout videbis in l. 1. cum suis §. de aqua quotidiana & æstiuæ, interdicto de riuis, tit. de riuis, l. b. 43. P. tit. 20. ¶ Sed ¶ si fons exarterit, vnde ducetur aqua, & postea renascatur, seruitus que antea extincta videbatur, & vna reuiuiscit: tunc dumque erit prædium dominans, quia citra domini negligentiam amissa erat vel suppressa. l. vnu ex sociis, 32. §. fin. § l. 1. §. Anticinius, 35. de seruit. rustic. prædior. l. si quis ex fundo, 13. §. l. si locus, 14. quemadmodum seruitus amittitur, per restitutionem quamdam. Sed hætenus de aquæ ducendæ seruitute dictum sit, præter alia superiorem libro 3. explicata videre poteris de aquæ ductu. c. 2. & lib. 1. c. 3. & 4.

De Aquæ hauustu. Cap. 16.

- 1 Aquæ hauustu seruitus rustica prædialis, cui aqua imponitur.
- 2 Ius hauriendi prædialis seruitus prædio acquiritur, vt non possit inde alteri concedi: Et quid differat ab vsu hauriendæ aquæ personæ concessio.
- 3 Hauustu aquæ vicino proximo tantum, vel medio consentientis remoto conceditur, concessio hauustu, concessum censetur iter ad hauriendum per fundum, & reliqua, sine quibus hauriri non potest, actio, & rescriptio, & similia, & c.
- 4 Interdictum de fonte: & confessoria quando pro hauustu datur.

Aquæ hauustu rustico prædiorum seruitus est, l. 1. §. m. prædior. de seruit. rustic. præd. §. inter, de seruit. quæ imponitur aquæ, quæ duci non potest qualis putealis, l. 1. §. quamquam, de aqua quot. quæ conceditur ius hauriendi aquam, non ex flumine publico, quia inde sine seruitute cuiuslibet licet haurire, l. 3. §. fin. de seruit. rustic. sed ex flumine, fonte, riuo, lacu, puteove priuato, vel in summa ex prædio vicino, quatenus ad fundum nostrum opus sit ¶ Nam ¶ ad prædii tantum dominantis necessitatem redduntur prædiales rustica seruitutes, l. ergo, 5. de seruit. rustic. prædior. vt & aliis vicinis prædiis qui acquiritur, non possit communicare ex alieno, nisi conuentum sit, l. ex mo, 24. § l. cum essent, 33. §. final. de seruit. rustic. cum seruitus etiam seruitus esse non possit. l. 1. de vsu & vsu fruct. legat. Et hauriendi ius non hominis, sed prædii est, Pompon. in l. si mihi, 20. §. fin. de seruit. rustic. Et ita tantum conceditur ei, qui fundum vicinum habeat, l. ergo, 5. de seruit. rustic. & in hoc distinguitur hæc seruitus ab vsu aquæ hauriendæ personæ concessio quæ seruitus potius personalis, vel aliud debitum personale censetur, & quæ extinguatur cum persona. l. pecoris, 4. § l. nono. Titul. 37. de seruit. rustic. l. Melari, §. fin. de aliment. & cibari. leg. lib. 34. P. tit. 1. cum tamen realis prædii possessores sequatur l. 1. §. permittitur, de aqua quotidian. & aliu. l. in publico, §. sine permissu, de aqua plu. arcend. ¶ Conceditur ¶ hauustu tamen vicino alii, quam proximiori, dummodo intermedius iter præbeat ad transeundum & ad hauriendum. l. si prius, 17. §. fin. de aqua plu. arc. P. Qui tamen vicino proximiori aquæ hauustu concedit, in suo videtur concessisse, & iter ad hauri-

